

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Postavení správce konkursní podstaty a věřitelů v konkursním řízení podle německého práva

Po úvodní obecné charakteristice německé právní úpravy konkursního řízení představené minulým článkem se dnes zaměřím na problematiku právního postavení správce konkursní podstaty a věřitelů v rámci konkursního řízení podle německé úpravy.

Po úvodní obecné charakteristice německé právní úpravy konkursního řízení představené minulým článkem se dnes zaměřím na problematiku právního postavení správce konkursní podstaty a věřitelů v rámci konkursního řízení podle německé úpravy.

Prozatímní správce

Jedním z nástrojů, které slouží soudu k rychlé a účinné ochraně konkursní podstaty před tunelováním, je institut předběžného správce, kterého soud může, resp. musí (viz předcházející článek Německá právní úprava konkursu – obecná charakteristika) ustanovit.

Je-li ustanoven prozatímní správce a je-li dlužníku uložen všeobecný zákaz nakládat majetkem, přechází na správce povinnost spravovat a nakládat majetkem dlužníka (§ 22 Insolvenzordnung („InsO“)). Správce má v takovém případě povinnost zjistit a zajistit majetek dlužníka. Zjistí, zda majetek postačuje k pokrytí nákladů konkursu. Až do prohlášení konkursu je správce povinen vést podnik patřící dlužníkovi. Soud jej může také pověřit jako znalce ke zjištění, zda jsou dány důvody prohlášení konkursu. Není-li dlužníku uložen zákaz nakládat veškerým svým majetkem, pak práva a povinnosti správce určí soud.

Prozatímní správce je oprávněn vstupovat do všech míst sloužících k podnikání dlužníka a v těchto místech provádět odpovídající šetření, zejména je oprávněn nahlížet do účetních dokladů. Dlužník je povinen poskytovat náležitou součinnost, jinak mu hrozí sankce již zmíněné (§ 22 odst. 3 InsO).

Postavení správce konkursní podstaty

Za správce konkursní podstaty je ustanovena soudem fyzická osoba, která splňuje odborné a morální požadavky. Na první věřitelské schůzi mohou věřitelé zvolit správcem konkursní podstaty jinou osobu. Soud jim v tom může zabránit pouze v případě, že věřiteli zvolená osoba není způsobilá funkci správce vykonávat.

Správce má výslovně zákonem stanovenou povinnost převzít ihned po prohlášení konkursu veškerý majetek náležející do konkursní podstaty do své držby a správy (§ 148 odst. 1 InsO). Správce si může na úpadci vynutit soudní exekucí vydání těchto věcí. Jako exekuční titul stačí právě usnesení o prohlášení konkursu a správce není nucen vést zdlouhavá soudní řízení na vydání věci do konkursní podstaty jako je tomu v České republice. Věcně a místně příslušným pro výkon rozhodnutí je právě konkursní soud (§ 148 odst. 2 InsO).

Pokud jde o peníze, cenné papíry a další obdobné cennosti může určit věřitelský výbor, jakým

způsobem, tj. kam a za jakých podmínek, budou tyto hodnoty uloženy. Není-li ustanoven věřitelský výbor nebo nepřijal-li patřičné rozhodnutí, může to určit konkursní soud. Je-li ustanoven věřitelský výbor, pak je k dispozici s těmito hodnotami správce konkursní podstaty oprávněn jen s členem věřitelského výboru. Schůze věřitelů může svým rozhodnutím pro nakládání s těmito hodnotami stanovit jiná pravidla (§ 149 InsO).

Správce konkursní podstaty má možnost za účasti soudního vykonavatele nebo jiné ze zákona k tomu oprávněné osoby opatřit věci pečeti. O takovém úkonu se spíše protokol, který musí být k nahlédnutí v sídle (§ 150 InsO).

Správce má ze zákona povinnost sestavit tři seznamy:

a) seznam věcí náležejících do konkursní podstaty (§ 151 InsO)

Správce musí vyhotovit seznam jednotlivých věcí tvořících konkursní podstatu. Pokud je to možné, měl by být při soupisu přítomen dlužník. U jednotlivých věcí je třeba uvést jejich hodnotu. Jestliže je hodnota závislá od toho, zda bude dál provozován podnik či nikoliv, pak se uvedou obě varianty. V případě obzvláštních obtíží při oceňování, může být přizván znalec. Ve výjimečných případech může správce požádat soud, aby nemusel být seznam vyhotovován. Žádost musí odůvodnit. Je-li ustanoven výbor věřitelů, pak může správce podat takovou žádost jen s jeho souhlasem.

b) seznam pohledávek věřitelů (§ 152 InsO)

Správce je povinen sestavit seznam věřitelů, kteří jsou mu známi z účetnictví, z informací dlužníka, přihlášených pohledávek, popř. z jiných zdrojů. V seznamu uvede adresu, důvod a výši jejich pohledávek. Oddělené věřitele označí zvlášť a navíc u nich uvede předmět, ke kterému mají práva na oddělené uspokojení a předpokládanou hodnotu, o kolik se s níží konkursní podstata realizací práva na oddělené uspokojení.

c) přehled o majetku - o aktivech a pasivech (§ 153 InsO)

Konečně má správce za povinnost sestavit ke dni prohlášení konkursu přehled aktiv a pasiv a to tak, aby proti majetku byly postaveny odpovídajícím způsobem závazky. Po sestavení přehledu může soud na návrh správce konkursní podstaty nebo na návrh některého z věřitelů uložit dlužníku, aby čestným prohlášením potvrdil úplnost seznamu.

Všechny tři seznamy pak musí být k nahlédnutí v sídle alespoň týden před konáním jednání o stavu a průběhu konkursního řízení.

Na jednání o stavu majetku je správce povinen připravit komplexní zprávu o hospodářské situaci úpadce a jejích příčinách. Musí věřitele informovat, zda je reálné zachování provozu úpadcova podniku, popř. jeho částí, jsou-li možnosti vyrovnání a jaký dopad bude mít to které řešení na věřitele (§ 156 odst. 1 InsO). Úpadci, věřitelskému výboru, zástupcům vedoucích zaměstnanců úpadce, zástupcům odborů je třeba dát na jednání možnost, aby se ke zprávě správce konkursní podstaty vyjádřili. Je-li dlužník členem profesní komory, pak by měl mít možnost vyjádřit se i zástupce komory (§ 156 odst. 2 InsO). Schůze věřitelů následně rozhodne, zda ukončit činnost úpadcova podniku nebo jej vést dále. Může uložit správci, aby vypracoval plán a stanovit mu cíle, kterých má být dosaženo. Své rozhodnutí může schůze věřitelů později změnit (§ 157 InsO). Chce-li správce ukončit činnost podniku dlužníka před konáním jednání o stavu majetku, může tak učinit jen se souhlasem věřitelského výboru, pokud je ustanoven. Před tím je však třeba informovat dlužníka. Ten má možnost podat návrh soudu, aby ukončení činnosti podniku správci zakázal. Soud návrhu vyhová,

pokud nedojde v době do konání jednání o stavu majetku k podstatnému ohrožení konkursní podstaty (§ 158 InsO).

Soud dohlíží na činnost správce konkursní podstaty, může na něm požadovat informace, může mu uložit pokutu až do výše € 25.000. Konečně může správce odvolat. Odvolání správce může požadovat také věřitelský výbor nebo schůze věřitelů, v takovém případě je třeba správce před jeho odvoláním vyslechnout.

Správce odpovídá všem zúčastněným za škody způsobené jeho zaviněným porušením povinností uložených mu zákonem, přičemž je povinen chovat se s péčí dobrého a řádného správce konkursní podstaty. Rovněž odpovídá za škody způsobené osobami, které zaměstnává. Správce odpovídá i za splnění závazků, které vznikly jeho jednáním, pokud nemohou být uspokojeny z podstaty. To neplatí, jestliže nebylo lze předpokládat při vzniku závazku, že podstata nebude postačovat k jejich uhrazení.

Správce musí předložit při skončení konkursu přehled výdajů věřitelské schůzi. Věřitelská schůze může v průběhu konkursu požadovat mezipřehledy.

Věřitelé, věřitelský výbor

Soud může před svoláním věřitelské schůze ustanovit věřitelský výbor, schůze věřitelů pak může samozřejmě odvolat soudem jmenované členy a zvolit nové. Ve věřitelském výboru by měli být zastoupeni oddělení věřitelé, majoritní věřitelé, minoritní věřitelé, zástupci zaměstnanců, pokud nejsou pohledávky zaměstnanců zanedbatelné. Členy věřitelského výboru mohou být i jiné osoby než věřitelé.

Úlohou věřitelského výboru je podpora správce při jeho činnosti a především jeho kontrola. Členové věřitelského výboru mohou nahlížet do všech dokladů správce a kontrolovat pohyb a stav účtů. Členové věřitelského výboru mají nárok na odměnu za svoji činnost a náhradu nutných nákladů. Odpovídají však ostatním věřitelům za škody v případě, že zaviněně porušili svoje povinnosti.

Schůze věřitelů je svolávána konkursním soudem. Soud ji musí svolat na žádost správce konkursní podstaty, věřitelského výboru, alespoň pěti věřitelů představujících pětinu celkové hodnoty pohledávek dle odhadu soudu nebo jednoho či více věřitelů představujících dvě pětiny celkové hodnoty pohledávek podle odhadu soudu.

Tématem příštího článku bude zpeněžování a rozdělení konkursní podstaty podle německé právní úpravy konkursního řízení.

Vlastislav Kusák
advokát, advokátní kancelář Glatzová & Co.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)

- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)